

.... Työeläkelaitoksille

TIETOJEN ANTAMISESTA TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄN ULKOPUOLELLE

Eläketurvakeskuksen ja eräiden eläkelaitosten edustajien muodostamassa työryhmässä on laadittu liitteenä olevat Eläketurvakeskuksen hallituksen hyväksymät ohjeet eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen hallussa olevien vakuutettuja ja eläkkeensaajia koskevien tietojen antamisesta niitä pyytävälle. Yhteinäisen ohjekokoelman laatimista on pidetty tarpeellisenä, koska työeläkelaitoksille ja Eläketurvakeskukselle nykyisin enenevässä määrin osoitetaan niiden hallussa olevia tietoja koskevia kyselyjä.

Tarkoitus on, että lainsäädännön osittaisesta puutteellisuudesta huolimatta käytäntö tietojen antamisessa muodostuisi koko työeläkejärjestelmän piirissä mahdollisimman yhdenmukaiseksi. Ohjeisiin on pyritty sisällyttämään tapaukset, joita on todettu käytännössä tavallisimmin esiintyvän.

Asiasta on kuultu sosiaali- ja terveysministeriön, sosiaalihallituksen ja verohallituksen edustajia. Sosiaalihallitus ja verohallitus tulevat edelleen informoimaan omia hallintoalojaan.

ELÄKETURVAKESKUS

Lauri Koivusalo

Martti Hännikäinen

11.3.1976

2

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
1. JOHDANTO	3
2. TIETOJEN ANTAMIS- JA SALASSAPITOSÄÄNNÖKSET TYÖELÄKE- JA LÄHILAEISSA	3
2.1. Salassapitosäännökset	3
2.2. Tietojen antamissäännökset	4
2.3. Eläketurvakeskuksen valtuuttamat palvelupisteet	5
2.4. Eläkelaitosten palvelupisteet ja asiamiehet	5
3. ERI VIRANOMAISTEN JA LAITOSTEN OIKEUS SAADA TIETOJA MUISSA LAEISSA OLEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUKAAN	6
3.1. Muut lakisäätteistä työ- ja virka- eläkettä maksavat eläkelaitokset	6
3.2. MELA luopumiseläkelaitoksena	6
3.3. Kansaneläkelaitos ja sen paikall- listoimistot	6
3.4. Sosiaalilautakunnat ja lasten- valvojat	7
3.5. Verohallitus, lääninverovirasto ja liikevaihtoverotoimisto	8
3.6. Eroraharahasto	9
3.7. Poliisiviranomaiset	9
4. TIETOJEN ANTAMISESTA NIILLE, JOILLA EI OLE LAKISÄÄ- TEISTÄ OIKEUTTA TIETOJEN SAAMISEEN	9
4.1. Asianajajat	9
4.2. Aviopuolisot ja muut lähiomaiset	9
4.3. Henkivakuutusyhtiöt	10
4.4. Holhouslautakunnat	10
4.5. Kunnalliset oikeusaputoimistot	10
4.6. Lehdistö	10
4.7. Liikenne- ja tapaturmavakuutuslai- tokset sekä tapaturmavirasto	10
4.8. Lomalautakunnat	10
4.9. Pankit	10
4.10. Sairaalan sosiaalihoitajat	10
4.11. Sosiaalihallitus	11
4.12. Tutkijat	11
4.13. Työnantajat	11
4.14. Työttömyyskassat ja työvoima- toimistot	11
4.15. Ulosottoviranomaiset	11
4.16. Vakuutusalan kuntouttamiskeskus	11
4.17. Verotoimistot ja -virastot	11
4.18. Muut	12
5. OHJE TIETOJEN ANTAMISESTA JA PYYTÄMISESTÄ	12

11.3.1976

3

1. JOHDANTO

Työeläkejärjestelmän keskuslaitoksella Eläketurvakeskuksella ja työeläkelaitoksilla on hallussaan tiedot, jotka on kerätty työeläkejärjestelmän toimeenpanoa varten. Ne koskevat useissa tapauksissa yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen taloudellista asemaa sekä yksityisten henkilöiden terveydentilaa.

Eläketurvakeskuksella ja työeläkelaitoksilla on erityinen syy olla varovaisia tietojen antamisessa. Kysymyksessä olevat tiedot ovat välttämättömiä työeläketurvan toimeenpanossa. Kuitenkin osa näistä tiedoista on sellaisia, että asianomainen henkilö voi itse vaikuttaa siihen, tuleeko tieto työeläkejärjestelmälle. Eläketurvakeskus ja työeläkelaitokset ovat monissa yhteyksissä ilmoittaneet, että yksityistä koskevat tiedot eivät niiden kautta mene ulkopuolisten käsiin. Tästä on pidetty kiinni siitä syystä, etteivät työeläkejärjestelmän toimeenpano ja työeläketurvan toteutuminen häiriintyisi.

Pääsääntönä on edelleenkin pidettävä, ettei tietoja työeläkejärjestelmän ulkopuolelle yleensä anneta. Työeläkejärjestelmälle on kuitenkin eräissä laeissa säädetty tietojenantovelvollisuuksia. Lähtökohtaisesti työntekijöillä ja yrittäjillä on oikeus pyynnöstä saada itseään koskevia tietoja. Sama oikeus on myös heidän edustajillaan (holhooja, virkaholhooja, edunvalvoja, valtuutettu asiamies). Terveydentilaa koskevien tietojen antamisessa on kuitenkin noudatettava erityistä varovaisuutta (kts. kohta 2.2.). Työeläkelaitosten on annettava tietoja myös toisilleen sekä muille lakisääteistä työ- tai virkaeläkettä maksaville laitoksille.

Näissä ohjeissa käsitellään lähinnä tietojen antamista lakisääteisten työ- ja virkaeläkejärjestelmien ulkopuolisille laitoksille ja viranomaisille. Asia on ajankohtainen siitä syystä, että eräisiin lakeihin on tehty tai ollaan tekemässä täsmennyksiä viranomaisten oikeudesta saada tietoja työeläkejärjestelmältä.

2. TIETOJEN ANTAMIS- JA SALASSAPITOSÄÄNNÖKSET TYÖELÄKE- JA LÄHILAEISSA

2.1. Salassapitosäännökset

TEL 18 § TEL:n 18 §:n 2 momentissa on säädetty rangaistus sille, joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän sanotussa laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää jonkun henkilön taloudellisesta asemasta tai terveydentilasta. Myös LEL:ssä, MYEL:ssä ja YEL:ssä on säädetty noudatettavaksi mainittua säännöstä. Vastaavanlainen säännös on myös eläkesäätiölain 32 §:ssä ja avustuskassalain 98 §:ssä.

11.3.1976

4

Vak.yh-
tiölain
94 § Vakuutusyhtiölain 94 §:ssä on säädetty rangaistus sille, joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän sanotussa laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää vakuutusyhtiön tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuuksista taikka jonkun henkilön terveydentilasta.

Tietojen anto on luvallista, kun asianomainen on antanut siihen valtuutuksen tai kun laissa on sitä koskeva säännös.

2.2. Tietojen antamissäännökset

Yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain 1 §:n mukaan yleiset asiakirjat ovat julkisia, niin kuin sanotussa laissa säädetään. Lain 2 §:n mukaan yleisiä asiakirjoja ovat viranomaisen laatimat ja antamat sekä sille lähetetyt tai annetut asiakirjat, jotka ovat sen hallussa. Tässä laissa on erikseen säädetty, mitä viranomaisella siinä tarkoitetaan. Eläketurvakeskus ja yksityisen sektorin työeläkelaitokset eivät ole laissa tarkoitettuja viranomaisia, joten niillä ei ole tämän lain perusteella tällaista yleistä velvollisuutta tietojen antamiseen. Tulkinnanvaraisissa tapauksissa tästä laista on kuitenkin saatavissa johtoa.

TEL 17 § TEL:n 17 §:n 2 momentin mukaan lakisääteistä vakuutusta harjoittava vakuutus- tai eläkelaitos ja eläkesäätiö ovat velvolliset pyynnöstä antamaan käsiteltävänä olevan asian ratkaisuun vaikuttavat tiedot maksutta toiselle TEL-eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja valitusviranomaiselle sekä lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutuslaitokselle. Myös LEL:ssä, MYEL:ssä ja YEL:ssä on säädetty noudatettavaksi mainittua säännöstä.

TEA 4 § TEA:n 4 §:n mukaan eläkelaitos ja Eläketurvakeskus
MYEA 4 § ovat velvolliset pyydettäessä antamaan työntekijälle
YEA 4 § niiden hallussa olevat tiedot, jotka koskevat hänen vapaakirjaansa tai muutoin hänen eläkeoikeuttaan.

Samoin eläkelaitos on velvollinen pyydettäessä antamaan työnantajalle ne eläketurvajärjestelyyn liittyvät tiedot, jotka ovat tarpeellisia yrityksen hoitoa ja kirjanpitoa varten. Tämä säännös velvoittaa antamaan tietoja vain työnantajan omasta työntekijöitään varten ottamasta eläkejärjestelystä. Samansisältöinen säännös on myös MYEA:n 4 §:ssä ja YEA:n 4 §:ssä.

Pääsääntönä on, että jokaisella on oikeus saada tiedot terveydentilastaan, mikä ilmenee eläkelaitoksen hallussa olevista lääkärintodistuksista. Asian luonteesta johtuen joudutaan tietoja lääkärintodistuksista annettaessa kuitenkin noudattamaan varovaisuutta. Erityisesti näin on silloin, kun on kysymys psyykki-

11.3.1976

5

sestä sairaudesta. Tietojen antaminen saattaisi vahingoittaa asianomaisen terveydentilaa, jolloin tietojen antamisesta joudutaan kieltäytymään. Edellä mainituissa tapauksissa onkin ennen tietojen antamista neuvoteltava laitoksen lääkärin kanssa tilanteesta. Tietojen antamisesta on luonnollisesti kieltäydyttävä silloin, kun lääkärintodistuksessa on kolmatta osapuolta koskevia tietoja, jotka on annettu luottamuksellisesti lausunnon kirjoittaneelle lääkärille.

LEA 4 § LEA 4 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen tulee vakuutetun pyynnöstä antaa hänelle kirjallinen ilmoitus siitä TEL:n 9 §:n mukaisesti muunnetusta yhteenlasketusta palkanmäärästä, josta hänen työsuhteittensa perusteella on työeläkekassoille suoritettu vakuutusmaksuja.

TEL 19 b § TEL 19 b §:n mukaan siinä määritelty edunvalvoja voi lainkohdassa mainituilla edellytyksillä käyttää eläkkeen hakijan tai saajan puhevaltaa sanotun lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa. Edunvalvojan hyväksyminen eläkkeen hakijan tai saajan puhevallan käyttäjäksi merkitsee sitä, että hänellä on oikeus saada eläkeasian hoitamista varten tarvittavat työsuhte- ja palkkatiedot samoinkuin terveydentilaa koskevat tiedot. Sanottua säännöstä on noudatettava myös LEL:ssä, YEL:ssä ja MYEL:ssä.

2.3. Eläketurvakeskuksen valtuuttamat palvelupisteet

Eläketurvakeskus voi TEA 11 §:n 4 momentin perusteella valtuuttaa asiamiehiä eläkehakemusten vastaanottamiseen. Eläketurvakeskus on antanut kyseisen valtuutuksen pankeille ja 1.1.1976 alkaen myös Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoille. Niiden asiamiesasema on määritelty näiden laitosten ja Eläketurvakeskuksen välisissä sopimuksissa.

Palvelupisteillä on oikeus saada paitsi eläkehakemuksen vireillepanemisessa tarvittavia tietoja, myös hakemuksen käsittelyn edistymiseen liittyviä tietoja eläkkeenhakijan informoimiseksi.

2.4. Eläkelaitosten palvelupisteet ja asiamiehet

Eläkelaitosten paikallisina palvelupisteinä toimivat, paitsi eläkelaitosten omat, myös niiden osakas-, yhteistoiminta- tai perustajayhtiöiden konttorit.

Eläkelaitosten asiamiehiä ovat ne osakas-, yhteistoiminta- tai perustajayhtiöiden taikka vastaavien osapuolten palveluksessa tahi niihin asiamiehuksissa olevat henkilöt, jotka on merkitty eläkelaitosten asiamiesrekisteriin. Eläkelaitokset voivat valtuuttaa asiamiehensä toimimaan eläkevakuutusten voimaansaattamiseen, niiden ylläpitämiseen, eläkehakemusten vastaanottamiseen ja eläkkeiden maksamiseen sekä muihin vakuutettujen ja eläkevakuutusnottajien palveluun liittyvissä tehtävissä.

11.3.1976

6

Eläkelaitosten asiamiesten asema on toinen kuin kohdan 2.3. mukaisten eläkehakemusten vastaanottajina toimivien asiamiesten. Eläkelaitosten valtuuttamien asiamiesten asema on sama kuin eläkelaitosten muun henkilökunnan. Heitä sitovat TEL 18 §:ssä sekä vakuutusyhtiölain 94 §:ssä määritellyt salassapitovelvollisuudet.

Eläkelaitosten valtuuttamien asiamiesten oikeus saada tietoja määräytyy samojen periaatteiden mukaan kuin eläkelaitosten muun henkilökunnan.

3. ERI VIRANOMAISTEN JA LAITOSTEN OIKEUS SAADA TIETOJA MUISSA LAEISSA OLEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUKAAN

3.1. Muut lakisääteisiä työ- tai virkaeläkkeitä maksavat eläkelaitokset

VEL 26 § Eläketurvakeskus ja eläkelaitokset ovat velvolliset
VPEL 23 § pyynnöstä antamaan maksutta käsiteltävänä olevan
KVTEL 12 § eläkeasian ratkaisuun vaikuttavat tiedot valtiokont-
KiEL 10 § torille, Kunnalliselle eläkelaitokselle, kirkkohalli-
MEL 64 § tukseille ja Merimieseläkekassalle. Nämä velvoitteet
on säädetty VEL:n 26 §:ssä, valtion perhe-eläkelain
23 §:ssä, KVTEL:n 12 §:ssä, KiEL:n 10 §:ssä ja MEL:n
64 §:ssä.

Näiden laitosten ja työeläkejärjestelmän välillä on lisäksi erikseen sovittu eläkehakemusten välittämiseen ja eläkeratkaisujen rekisteröintiin liittyvästä yhteistyöstä. Mainitussa yhteistyössä on mukana myös Suomen Pankki sen eläkehjessään mukaan eläkkeiden osalta. Pääosa tiedoista välittyykin mainituille laitoksille sovitun yhteistyön avulla. Sitä koskevat ohjeet ovat yleiskirjeessä 7/73.

3.2. MELA luopumiseläkelaitoksena

LUEL 24 § Eläketurvakeskus ja eläkelaitokset ovat velvolliset MELA:n pyynnöstä antamaan sille maksutta kaikki hallussaan olevat luopumiseläkeasian ratkaisuun vaikuttavat tiedot. Tästä on säädetty LUEL 24 §:n 1 ja 2 momentissa, jotka viittaavat TEL 17 §:n 2 momenttiin.

MELA on sopinut Eläketurvakeskuksen kanssa LUEL-tietoliikenteen hoitamisesta. Se tapahtuu samaan tapaan kuin MYEL-asioissa.

Sukupolvenvaihdoseläke on MYEL-eläke. Tietojen antaminen ja salassapito ratkeaa suoraan MYEL:n ja TEL:n mukaan.

3.3. Kansaneläkelaitos ja sen paikallistoimistot

Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistojen oikeudesta saada tietoja työeläkehakemusten vastaanottajina on kerrottu kohdassa 2.3.

11.3.1976

7

SVL 68 § Eläkelaitokset ja eläkesäätiöt ovat sairausvakuutuslain 68 §:n mukaan velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisuun vaikuttavat tiedot sosiaalivakuutustoimikunnalle ja Kansaneläkelaitokselle. Koska tämä tietojen tarve on sairauspäivärahan ja työeläkkeen yhteensovittamisen vuoksi säännöllistä, tietoliikenteen hoidosta on erikseen sovittu Kansaneläkelaitoksen kanssa. Sitä koskevat ohjeet ovat yleiskirjeissä 7/73, 22/74 ja 3/75.

KEL 83 § Kansaneläkelain 83 §:n mukaan eläkelaitokset ovat velvolliset pyynnöstä antamaan Kansaneläkelaitokselle, Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle ja sosiaalivakuutustoimikunnalle sekä vakuutusosikeudelle tietoja, jotka ovat tarpeen eläkkeenhakijan ja -saajan sekä hänen puolisonsa suorittaman työn ynnä heidän tulojensa ja omaisuutensa määrän selvittämiseksi. Lisäksi on Kansaneläkelaitokselle ja vakuutusosikeudelle annettava pyynnöstä mm. työkyvyttömyyseläkkeen hakijan ja -saajan terveydentilaa koskevat tiedot.

KEA 70 § Kansaneläkeasetuksen 70 §:n mukaan eläkelaitos on velvollinen vuosittain korvauksetta ilmoittamaan Kansaneläkelaitokselle myöntämästään eläkkeestä sekä sen korottamisesta. Ilmoituksesta on käytävä ilmi eläkkeensaajan täydellinen nimi, syntymäaika, asuin-kunta ja osoite, jolla eläke maksetaan sekä eläkkeen määrä, mikäli ne ovat eläkkeen maksajan tiedossa. Tämän velvoitteen työeläkejärjestelmä hoitaa siten, että Eläketurvakeskus välittää Kansaneläkelaitokselle eläketapahtumatiedot jokaisesta eläkeratkaisusta.

3.4. Sosiaalilautakunnat ja lastenvalvojat

Sosiaa- Sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain 21 §:n
lihuol- (712/75) mukaan Eläketurvakeskus ja työeläkelaitokset
lon hal- ovat velvollisia pyynnöstä antamaan sosiaalilautakun-
linto- nalle ja kunnan lastenvalvojalle isyyslain sekä lap-
lain sen elatuksesta annetun lain mukaisten ja muuten lap-
21 § sen elatuksen turvaamista tarkoittavien tehtävien suo-
rittamiseksi tarpeelliset tiedot työpaikoista ja an-
sioista. Ansioilla ymmärretään tässä myös eläkkeitä. Koska laissa on nimenomaisesti rajattu tietojen anto-
velvollisuus edellä mainitulla tavalla, ei muita tie-
toja voida antaa. Tietoja ei voida antaa esimerkiksi
huoltoavun määräämistä varten, jollei kysymyksessä ole
lapsen elatuksen turvaamiseksi tähtäävät toimenpiteet,
eikä asumistukiasioissa. Edellämainittu säännös tulee
voimaan 1.10.1976, joten sitä ennen sosiaalilautakun-
nalle ja lastenvalvojalle ei voida näitä tietoja
antaa.

11.3.1976

8

TEL TEL:n 19 a §:n mukaan eläkelaitos voi sosiaalilautakunnan hakemuksesta päättää, että eläke tai osa siitä maksetaan mainitussa pykälässä säädetyissä tapauksissa sosiaalilautakunnalle. Myös LEL:ssä, MYEL:ssä ja YEL:ssä on säädetty noudatettavaksi kyseistä säännöstä. Tällaisen hakemuksen tekemistä varten voidaan sosiaalilautakunnalle kertoa, onko kyseessä olevan henkilön työsuhdetietoja rekisteröity. Samoin voidaan kertoa saako henkilö eläkettä ja jos saa, niin mistä eläkelaitoksesta. Ohjeet eläkkeen maksamisesta sosiaalilautakunnalle on annettu yleiskirjeessä n:o 7/76.

3.5. Verohallitus, lääninverovirasto ja liikevaihtoverotoimisto

Verotus- Verotuslain 47 §:ää on muutettu 31.12.1974 annetulla lain lailla (1024/74). Jokaisen on annettava verohallituksen tai lääninveroviraston kehoituksesta sellaisia toisen verotusta, verotarkastusta tai verotusta koskevaa muutoksenhakuasiaa varten välttämättömiä muita tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, mikäli hänellä ei lain mukaan ole oikeutta kieltäytyä todistamasta asiasta. Toisen verotukseen vaikuttavia, hänen taloudellista asemaansa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

Verotusasiaa varten tarvittavat tiedot ilmenevät ensisijaisesti veroilmoituksesta ja sitä täydentävistä tiedoista ja selvityksistä. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan, jota eduskunta vielä painotti, verotuslain 47 §:ssä tarkoitettuja tietoja tulisi vaatia vain niissä tapauksissa, joissa niiden saaminen on todella välttämätöntä. Tiedot ovat verotusta varten vasta siinä tapauksessa välttämättömiä, että niitä ei normaalilla tavalla saada. Tämä veroviranomaisen on tietoja pyytäessään nimenomaan todettava.

Terveystilaa koskevia tietoja ei veroviranomaisilla ole oikeutta saada.

Tiedot annetaan vain otsikossa mainittujen veroviranomaisten pyynnöstä (ei esimerkiksi verotoimistojen pyynnöstä).

Liike- Myös liikevaihtoverolain 40 § on 31.12.1974 annetulla vaihto- lailla (1064/74) muutettu verotuslain 47 §:n muutosta verolain vastaavaksi. Sen mukaan liikevaihtoverotoimistolla on 40 § vastaava oikeus tietojen saantiin kuin lääninverovirastolla.

11.3.1976

9

3.6. Eroraharahasto

Erora- Työntekijäin erorahasta annetun lain 5 §:n 1 moment-
hasta tia on muutettu 24.1.1975 annetulla lailla (51/75).
annetun Muutetun lainkohdan mukaan siinä mainittu työnantaja,
lain 5 § valtion, kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön
viranomainen, vakuutus- ja eläkelaitos sekä työttö-
myyskassa ovat velvolliset pyynnöstä antamaan ero-
raharahastolle maksutta erorahanakemuksen ratkaise-
miseksi tarvittavat tiedot.

3.7. Poliisiviranomaiset

Poliisiviranomaisille tietoja voidaan antaa rikos-
asioiden selvittelyä varten. Lisäksi katoamistapaus-
ten selvittämiseksi voidaan ilmoittaa työntekijän
viimeinen työpaikka. Jos poliisiviranomainen toimii
ulosottoasioissa katso kohta 4.15.

Myös terveydentilaa koskevia tietoja voidaan poliisi-
viranomaisille antaa, jos on kysymys törkeästä rikok-
sesta (OK 17:23).

Se mitä edellä on sanottu poliisiviranomaisesta koskee
myös virallista syyttäjää.

4. TIETOJEN ANTAMISESTA NIILLE, JOILLA EI OLE LAKISÄÄTEISTÄ OIKEUTTA TIETOJEN SAAMISEEN

Kaikissa jäljempänä olevissa tapauksissa tiedot voi-
daan antaa asianomaisen luvalla vaikkei sitä joka
kohdassa erikseen ole todettukaan. Tällöin tietojen
antamista koskevat vastaavat rajoitukset kuin asian-
omaisen itse tietoja pyytäessä (kts. kohta 2.2.).
Lupa edellyttää sitä, että tietojen pyytäjällä on
yksilöity valtuutus.

Eräissä erikseen mainituissa tapauksissa tietojen anta-
minen on perusteltua ilman lupaakin. Siitä ei tällöin
kuitenkaan saa koitua asianomaiselle vahinkoa.

4.1. Asianajajat Valtuutetulla asiamiehellä on sama oikeus saada tietoja
kuin hänen päämiehellään. Muulloin tietoja ei voida
antaa.

4.2. Aviopuolisot ja muut lähiomaiset

Aviopuolisolla tai muulla lähiomaisella on oikeus
saada tietoja, jos hän toimii edunvalvojana. Muulloin
tietoja ei voida antaa, ei esimerkiksi jos puoliso
toimii omassa elatusasiassaan.

Eronneelle puolisolle tietoja ei voida antaa.

11.3.1976

10

4.3. Henkivakuutusyhtiöt

Henkivakuutusyhtiöille tietoja ei voida antaa. Usein yhtiöt ovat kuitenkin saaneet esim. korvaushakemuslomakkeella valtuutuksen tietojen pyytämiseen.

4.4. Holhouslautakunnat

Holhouslautakunnilla voidaan katsoa olevan eläketietojen saamiseen samat oikeudet kuin holhoojilla. Sen sijaan lääkärintodistuksia ja työsuhde- ja palkkatietoja ei voida antaa.

4.5. Kunnalliset oikeusaputoimistot

Valtuutetulla oikeusavustajalla on sama oikeus saada tietoja kuin päämiehellä. Muulloin tietoja ei voida antaa.

4.6. Lehdistö

Lehdistölle ei voida antaa yksityistä vakuutettua, eläkkeensaaajaa tai työnantajaa koskevia tietoja.

4.7. Liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitokset sekä tapaturmavirasto

Liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitoksille sekä tapaturmavirastolle voidaan antaa lakisääteiseen liikenne- tai tapaturmakorvaukseen sekä sotilasvammalain mukaiseen korvaukseen vaikuttavia tietoja. Tämä on perusteltua siitä syystä, että näiden lakien ja työeläkelakien välinen yhteensovitus edellyttää yhteistoimintaa.

Näille laitoksille voidaan antaa tietoja myös ammatitautilain soveltamista varten.

Rikosvahinkojen korvaamisasioiden käsittelyä varten tietoja ei voida antaa.

4.8. Lomalautakunnat

Maatalousyrittäjien ja muiden yrittäjien vuosilomasta on säädetty laeissa. Niiden soveltamisesta vastaavat lomautakunnat, joille yrittäjien on itse selvitettävä mm. työtulonsa. Lomalautakunnille tietoja ei voida antaa.

4.9. Pankit

Pankkien oikeudesta saada tietoja työeläkehakemusten vastaanottajina on kerrottu kohdassa 2.3. Pankille voidaan antaa myös eläkkeen maksuun liittyviä tietoja silloin, kun pankki toimii eläkkeen vastaanottajana. Muita tietoja pankeille ei voida antaa.

4.10. Sairaalan sosiaalihoitajat

Sairaalan sosiaalihoitajat toimivat usein edunvalvojina, jolloin heillä on kohdan 2.2. mukainen oikeus tietojen saamiseen.

11.3.1976

11

4.11. Sosiaalihallitus

Sosiaalihallitus pyytää tietoja yleensä invalidi-
rahan yhteensovittamista varten. Tietoja ei voida
antaa ellei invalirahahakemuksessa ole asianomaiselta
sitä koskevaa lupaa.

4.12. Tutkijat

Tietojen anto tutkijoille on harkittava kussakin
tapauksessa erikseen. On kuitenkin otettava huo-
mioon, että salassapitovelvollisuus on säädetty elä-
kevakuutetun suojaamiseksi. Koska tutkimustoiminta
ei yleensä välittömästi palvele eläkevakuutetun yksi-
löllistä etua, tietojen antamisessa on oltava varovai-
nen. Joka tapauksessa tutkijalta sekä laitokselta,
jossa hän toimii, on vaadittava vaitiolositoumus.

Tutkimuksia koskevat pyynnöt tulevat yleensä useille
laitoksille. Tarvittaessa vastaus voidaan näissä ta-
pauksissa koordinoida annettavaksi keskitetysti Elä-
keturvakeskuksen kautta.

4.13. Työnantajat

Kts. kohta 2.2.

4.14. Työttömyyskassat ja työvoimatoimistot

Työttömyyskassoille ja työvoimatoimistoille tietoja
ei yleensä voida antaa. Poikkeuksen muodostaa työt-
tömyyseläke, josta voidaan antaa työvoimaviranomaisen
todistukseen liittyviä tietoja.

4.15. Ulosottoviranomaiset

Eläkelaitos voi antaa ulosottoviranomaiselle tietoja
eläkkeestä, jos on kysymys puolisolle tai lapselle
maksettavan elatuksen ulosmittauksesta. Eläkkeen
ulosmittaamisesta on annettu tarkemmat ohjeet yleis-
kirjeessä n:o 7/76. Työsuhde- ja palkkatietoja
ulosottoviranomaisille ei voida antaa.

4.16. Vakuutusalan kuntouttamiskeskus

Vakuutusalan kuntouttamiskeskus saa yleensä tarvitse-
mansa tiedot eläkettä maksavalta eläkelaitokselta
kuntoutusasia vireille pantaessa. Tietoja voidaan
antaa myös eläkelaitoksen selville saamiseksi ja
kuntoutetun jälkiseurantaa varten. Tietoja ei voida
antaa, jos on kysymys pelkästään tapaturma- tai
liikennevakuutuslain mukaisen korvauksensaajan kun-
touttamisesta.

4.17. Verotoimistot ja -virastot

Ennakonpidättäjänä olevan eläkelaitoksen on annettava
verotoimistoille ja -virastoille veronpidätystä ja

11.3.1976

12

eläkkeen määrää koskevat tiedot. Eläketurvakeskus voi ilmoittaa eläkettä maksavan laitoksen. Muita tietoja ei voida antaa (kts. myös kohta 3.5.).

4.18. Muut Muille kuin edellämainituille tietoja ei yleensä voida antaa.

5. OHJE TIETOJEN ANTAMISESTA JA PYYTÄMISESTÄ

Työeläkejärjestelmän sisäisestä samoinkuin eri eläkejärjestelmien välisestä (kohtien 2.2. - 3.3. mukaisesti) tietoliikenteestä on ohjeet asianomaisissa ETK:n yleiskirjeissä. Virallisesti sovitun tietoliikenteen lisäksi eläkeasioiden joustava käsittely vaatii epävirallista puhelin- ja muuta tietoliikennettä. Sen osalta ei ole ainakaan toistaiseksi esiintynyt tarvetta ohjeiden antamiseen.

Tietojen Tietojenantto-oikeus ja -velvollisuus eläkejärjestelmien ulkopuolelle sen sijaan on rajoitettu. Jokaisen kohtaan 3.4. - 4.18. liittyvän tiedustelun osalta on erikseen harkittava voidaanko kysytyjä tietoja antaa. Tätä varten tiedustelusta on ilmentävä muunmuassa

- kuka tietoja kysyy
- mitä tietoja kysytään
- mihin tietoja tarvitaan
- miksi tietoja kysytään nimenomaan työeläkejärjestelmästä
- tarvittaessa asianomaisen valtuutus tai viittaus lainkohtaan, jonka perusteella tietoja pyydetään

Lisäksi kirjallisessa tiedustelussa on oltava leima tai allekirjoitus. Puhelintiedustelun perusteella tietoja voidaan antaa vain, jos on riittävästi varmistuttu pyytäjän henkilöllisyydestä.

Tietojen Tietojen antamisessa eläkelaitokset ovat yleensä omakantamiseksi sellaisen menettelyn, että ovat yksilöineet ne henkilöt tai henkilöryhmät, joilla kulloinkin on oikeus antaa tietoja työeläkejärjestelmän ulkopuolelle.

Tulkin- Yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain 8 §:ssä on säädetty, että virkamiehen kieltäytyessä siinä mainittuja tietoja antamasta, hakija voi saattaa asian viranomaisen ratkaistavaksi. Viranomaisen ratkaisusta on hakijalla oikeus valittaa siinä järjestyksessä, jossa sen viranomaisen päätökseen yleensä haetaan muutosta. Vaikkakaan Eläketurvakeskus ja työeläkelaitokset eivät ole viranomaisia, voitaneen niihin soveltaa samoja periaatteita. Ratkaisun tekeminen edellä sanotun mukaisesti kuuluisi sille, jolta tietoa pyydetään. Eläketurvakeskus antaa tietojen antamisesta yksittäistapauksissa lisäohjeita.